

Kot mrzke in deloma celó surove burke brez plemenite misli sem si zabeležil v čitankah ta-le berila: v prvem zvezku: »Kako se je Ivan učil latinski« (str. 47.); »Zviti kmet. Po hrvatskem« (str. 54.); »Opeharjeni kmet«, iz »Vrtca« (str. 65.); »Kmet in prorok« po »Vuku Vrčeviću«¹⁾; »Prigodki iz hroščevega življenja« (str. 131.); »Kako je Pavliha kukca prodal« (str. 160.); iz II. zvezka: »Škratelj« (str. 109.); »Kako je preganjal birič Jurij kolero« (str. 163.).

V. Bežek.

(Konec prihodnjič.)

¹⁾ Resice je staviti na rovaš prof. Sketu.

L I S T E K.

Vabilo slovenskim pisateljem. Leta 1892. v Ljubljani umrši trgovec g. *Anton Knez* je v svoji oporoki postavil „Slovensko Matico“ za svojega dediča ter ji naročil, naj iz dohodkov njegove ustanove izdava ceneno zabavno in poučno knjižnico, v kateri naj bi se tiskali v strogo národnem duhu, na podlagi katoliške vere, toda slobodomselnem zmislju pisani spisi.

Ker Matica namerja letos pričeti z izdavanjem Knezove knjižnice, obrača se s tem vabilom do vseh slovenskih pisateljev, prijazno jih proseč, da bi jo v ta namen blagovoljno podpirali ter ji poslali primernih spisov.

Dasi Matica razven prevodov rada vzprejme vsak daljši ali krajši izvirni spis, ki se ujema z ustanovnimi določili, vendar poudarja, da bi ji sosebnó dobro došle zlasti povesti, poljudno pisane v prvi vrsti srednjemu stanu namenjene razprave zemljepisne, zgodovinske in prirodoznanske vsebine, životopisi, popotne črtice, slike iz domoznanstva in sploh vsakovrstni spisi, če le ugajajo zgoraj navedenim pogojem. Tiskovno polo bode Matica pisateljem plačevala po 24–40 gld.

„Slovenska Matica“ sicer rada vzprejme vsak primerni spis, kadarkoli se ji pošlje, vendar prosi slovenske pisatelje, da bi vsaj do dné 1. julija t. l. blagovoljno poslali rokopisov, o katerih želé, da bi bili tiskani v I. zvezku Knezove knjižnice.

V Ljubljani, dné 15. svečana 1894.

Za predsedništvo „Slovenske Matice“:

Fr. Levce,
predsednik.

Evgen Lah,
tajnik.

Izvestja muzejskega društva so nastopila že svoj četrti letnik. Prvi letošnji sešitek prinaša najprej članek »Grobišče pri Sv. Luciji blizu Tolmina«, v katerem prof. *S. Rutar* podaja najvažnejše rezultate Marchesettijevega kopanja pri Sv. Luciji; nató priobčuje *J. Pečnik* črtico o kranjskih gradiščih, arhivar *A. Koblar* pa nadaljuje svoje »Drobtinice iz furlanskih arhivov«. *Dr. J. Ev. Mauring* poroča o utemeljitvi mesta Višnje Gore in prijavlja izvirno ustanovno listino, ki je shranjena v višnjegorskem arhivu. »Mali zapiski« imajo mnogo zanimljivih beležek; rubrika »Slovstvo o domoznanstvu slo-

venskih dežel« obseza nekatere ocene. Na platnicah so zabeleženi darovi deželnemu muzeju leta 1894., in takisto se ondu nahajajo knjige in časopisi, katere so poslala zvezna društva »Muzejskemu društvu za Kranjsko« od dné 23. jan. 1893 do dné 14. febr. 1894. — »Izvestja« se torej po bogati svoji vsebini priporočajo sama.

Zabavna knjižnica, katero uredjuje in izdaja za slovensko mladino *Anton Kosi*, učitelj v Središči, prinaša v svojem tretjem zvezku lepo število kratkih povestij, pripovedek, pravljic in basnij, črtico o petroleji, nekaj pregovorov, izrekov in pametnic, razne stvari, kratkočasnice, uganke, rebuse, demante in računske naloge. Berilo je primerno izbrano, jezik precèj dober. Kar nič pa nam ne prija oblike »tuhtal« (4) nam, »ugibal, premišljal«, »ostrmeli so vsi nad to novico« (6.) namesto »ob tej novici«, »kjer je storil žalostno smrt« (13.), namesto »kjer je žalostno umrl, preminil«, »kar naenkrat« (19.) namesto samó »kar« ali »zdajci, hipoma«, »zdaj volèji kuhar svojim tovarišem naproti leti« (23.) namesto »hití«, »v naši hiši ni mogoče obstati« (23.) namesto »prebiti«, »drobtinice večkrat poiskuje« (33.) namesto »drobtinic išče«, »v katero se bomo enkrat vrnili vsi« (34.) namesto »kdaj, некоč«. Na str. 28. je precèj dolg stavek, katerega bi kazalo razvezati v krajše stavke. Čudno je čitati o »obkladkih iz mrzle vode« (str. 35.). — »Zabavna knjižnica« veljá 15 kr. in se dobiva pri izdatelji.

Nauk slovenskim gospodarjem, kakó je zboljšati rejo goveje živine. Takó se imenuje jako poljudno pisana knjižica, katero je spisal *Viljem Rohrman*, pristav deželne kmetijske šole na Grmu, izdala pa podružnica c. kr. kmetijske družbe v Novem Mestu. Cena 15 kr.

Etwas von Peter Einsam. To je naslov jedno polo obsežni brošurici, ki je nedavno izšla na Dunaji. Vsebina: »Das Fest der goldenen Herzen« in »Der Armenball«. V obeh dovršenih pesmih obravnava pisatelj — kdo bi ne ugenil njega pravega imena! — socialno bedo, in sicer pikro, kakor zná to med našimi književniki samó on. Svoje čitatelje opozarjamo na ta drobní proizvod; dobiva se pri knjigarji A. Keissu na Dunaji. Cena?

Slovensko gledališče. V minulem meseci so bile v slovenskem gledališči še te-le predstave: dné 1. sušca »Prodana nevesta«, dné 4. sušca »Veharjevo letovišče« (na korist režiserju, učitelju in igralcu *Ig. Borštniku*), dné 7. sušca »Prodana nevesta« (na korist kapelniku »Dramatičnega društva« *Fr. Grbiču*), dné 10. sušca prvič »Iz dôbe kotiljonov«, vesela igra v treh dejanjih, češki spisal *Emanuel Bozděch*, poslovenil *Fr. Gestrin*, dné 15. sušca »Čarostelec« (na korist prvi pevki *Berti Ležinski*), dné 19. sušca »Zapravljivec«, dné 26. sušca »Prodana nevesta«, dné 28. sušca »Stari ženin« (na korist tenoristu *V. Benešu*) in dné 31. sušca »Prodana nevesta« (na korist basistu *C. Vašičku*).

Koncert pianista A. Foersterja iz Lipskega. Gospod *Anton Foerster*, sin znanega glasbenika ljubljanskega, priredil je dné 1. m. m. v véliki dvorani filharmoniskega društva klavirski koncert, katerega se je udeležilo jako mnogo odličnega občinstva. Zanimanje za ta koncert je bilo do cela upravičeno, saj šteje ljubljansko mesto g. Foersterja vender med svoje umetnike, najsi živi v tujini. In najsi bi ne bilo tega posebnega zanimanja, storil bi bil že vzpored svojo dolžnost, saj je bil najboljši porok, da mora biti to znamenit umetnik, kdor se loti tolike vrste najtežjih točk klavirske literature. — Prva koncertna točka je bila Schubert-Lisztova fantazija »Popotnik«, torej največje klavirsko delo mojstra, ki je itak pisal zgolj brezkončne glasbotvore. Prvi in zadnji stavek poslušalca nekoliko utrudita, dasi imata prelepe misli, ker se v obeh drevé in kopicijo tonovske množine, kar je sicer nežnemu Schubertu tuje; tem krasneje pa zveni iz tega šumečega vrvenja adagio, ta bolesten spev: »Die Sonne dünk